

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 320/2014

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Τμήμα Ε΄

Συνεδρίαση της 21^{ης} Οκτωβρίου 2014

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Ανδρέας Χαρλαύτης, ως αρχαιότερος Νομικός Σύμβουλος των παρισταμένων, μη υπάρχοντος Αντιπροέδρου.

Μέλη: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Πανταζή, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αδαμαντία Καπετανάκη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υποβληθέν με το υπ' αριθμ. πρωτ. 5560/14-5-2014 έγγραφο του Ταμείου Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν συγκεκριμένες δαπάνες της εταιρίας ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε. συνολικού ύψους €149.954,14, οι οποίες

καλύφθηκαν με μέρος της επιχορηγήσεως που κατέβαλε σε αυτήν το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. κατά το χρονικό διάστημα από 6-7-2011 έως 31-7-2013, αποτελούσαν πράγματι λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το εξής ερώτημα:

«Στην 1133/11-7-2013 συνεδρίασή του, το Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποφάσισε μεταξύ άλλων να αναθέσει στην υπηρεσία του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και στη Διεύθυνση Οικονομικού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων τη διενέργεια ελέγχου, ο οποίος θα είχε ως αντικείμενο εάν τα κονδύλια για τα οποία εγκρίθηκαν επιχορηγήσεις προς την εταιρεία «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» Α.Ε., για το χρονικό διάστημα από 6/7/2011 έως 31/7/2013, εμπίπτουν στην έννοια των λειτουργικών εξόδων και αν στηρίζονται σε νόμιμα δικαιολογητικά.

Στην 1138/7-10-2013 συνεδρίαση, το ΔΣ του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. ενημερώθηκε σχετικά με τη διενέργεια του ανωτέρω ελέγχου από τον οποίο διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι έχουν χορηγηθεί δάνεια, ύψους 22.567,48€ και έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες, που αφορούν σε ομαδικές ασφαλίσσεις, σεμινάρια, έξοδα κυλικείου, φαρμακείου, κ.α., συνολικού ποσού 127.386,66€ για τις οποίες, οι υπάλληλοι των ανωτέρω υπηρεσιών που πραγματοποίησαν τον έλεγχο, διατύπωσαν τις επιφυλάξεις τους σχετικά με το αν οι εν λόγω δαπάνες εμπίπτουν στην έννοια των λειτουργικών εξόδων(επισυνάπτονται τα σχετικά πρακτικά).

Το Δ.Σ., κατά την ως άνω συνεδρίασή του, αποφάσισε τη συγκρότηση επιτροπής για τη διενέργεια επαναληπτικού-συμπληρωματικού ελέγχου και την υποβολή σχετικής έκθεσης ελέγχου συγκεκριμένων οικονομικών στοιχείων της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.», όπως αυτός είχε αποφασιστεί στην 1133/11-7-2013 συνεδρίαση του.

Η επιτροπή συμφώνησε με τις ανωτέρω διαπιστώσεις (επισυνάπτεται η σχετική έκθεση) και υπέβαλε στο Δ.Σ. την έκθεση της στην 1146//10-3-2014 συνεδρίασή

του, διατυπώνοντας την ίδια επιφύλαξη και την ανάγκη να ζητηθεί εγγράφως η γνώμη του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το Δ.Σ., κατά την ως άνω συνεδρίασή του, αποφάσισε να διερευνηθεί περαιτέρω από την υπάρχουσα επιτροπή, με τη συνεπικουρία του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, Νικόλαου Μουδάτσου, αν τα έξοδα κυλικείου μπορεί να θεωρηθούν ως λειτουργικά έξοδα της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.»

Στην 1147/14-4-2014 συνεδρίαση του Δ.Σ., η ως άνω επιτροπή υπέβαλε τη συμπληρωματική έκθεση ελέγχου (η οποία επισυνάπτεται), παραθέτοντας τις παρατηρήσεις και τις επισημάνσεις του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, Νικόλαου Μουδάτσου, Νομικού Συμβούλου του Κράτους, σύμφωνα με τις οποίες οι ανωτέρω δαπάνες συνολικού ύψους 149.954,14 ευρώ (127.386,66 ευρώ + 22.567,48 ευρώ) αποτελούν δαπάνες που κείνται εκτός του σκοπού του ΤΑΧΔΙΚ (για τους λόγους που αναφέρονται στο από 2-4-2014 έγγραφο του), καθόσον δεν αποτελούν δαπάνες αναγκαίες για τη λειτουργία της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.». Ειδικότερα, όσον αφορά τη συμπληρωματική έκθεση, μικροέξοδα κοινωνικής παραστάσεως της επιχείρησης θα μπορούσαν - ενόψει και της φύσεως της και του κύκλου των εργασιών της - να θεωρηθούν ότι νομίμως δαπανήθηκαν. Δεν μπορεί, όμως, να εκληφθούν ως τέτοια τα έξοδα κυλικείου.

Το Δ.Σ., κατά την ως άνω συνεδρίαση του, αποφάσισε - μεταξύ άλλων - να γίνει ερώτημα προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με το αν δαπάνες που έχει πραγματοποιήσει η εν λόγω εταιρεία, από επιχορηγήσεις του ΤΑΧΔΙΚ, οι οποίες αντιστοιχούν στο ανωτέρω ποσό των 149.954,146, αποτελούν δαπάνες για τη λειτουργία της εταιρείας, σύμφωνα με την έννοια της παρ.7 εδ. β του άρθρου 5 του ν.2408/1996(Φ.Ε.Κ. 104 τΑ / 1996),όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.5 του άρθρου 21 του ν.2521/1997 (Φ.Ε.Κ. 174 τΑ /1997).

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε να μας γνωρίσετε αν οι προαναφερόμενες δαπάνες αποτελούν δαπάνες για τη λειτουργία της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» Α.Ε., σύμφωνα με την έννοια της παρ.7 εδ. β του άρθρου 5 του ν.2408/1996(Φ.Ε.Κ. 104 τΑ /1996),όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.5 του άρθρου 21 του ν.2521/1997 (Φ.Ε.Κ. 174 τΑ /1997)».

II. Στην από 7-11-2013 έκθεση ελέγχου οικονομικών στοιχείων της «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ» Α.Ε. εκτίθενται τα κάτωθι:

«ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.».

Κατά την **1138/7-10-2013** συνεδρίασή του, το Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποφάσισε τη συγκρότηση επιτροπής, για τη διενέργεια επαναληπτικού-συμπληρωματικού ελέγχου και την **υποβολή σχετικής έκθεσης ελέγχου συγκεκριμένων οικονομικών στοιχείων της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.»**, όπως ο έλεγχος αυτός αποφασίσθηκε με την με αριθμό 7656/11-7-2013 απόφαση της 1133/11-7-2013 συνεδρίασής του. Η προγενέστερη αυτή απόφαση αφορούσε την διενέργεια ελέγχου, ο οποίος είχε ως αντικείμενο να διαπιστώσει εάν τα κονδύλια για τα οποία εγκρίθηκαν επιχορηγήσεις του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ προς την άνω εταιρεία, για το χρονικό διάστημα από 6/7/2011 έως 31/7/2013, ενέπιπταν στην έννοια των λειτουργικών εξόδων και αν στηρίζονταν σε νόμιμα δικαιολογητικά.

Κατά την ως άνω (1138/7-10-2013) συνεδρίασή του, το Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποφάσισε, η συγκροτηθείσα επιτροπή, να αποτελείται από τους: 1. Αχιλλέα Γερογιώργο, Γεν. Γραμματέα του Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ, 2. Μαρία Γιαννακοπούλου, αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Οικονομικού του ΤΑ.Χ.ΔΙ/Κ., κλάδου ΤΕ Διοικητικού- Λογιστικού και 3. Αναστάσιο Σκουρλέτο, υπάλληλο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

Η εν λόγω επιτροπή προέβη στη διενέργεια του κατά τα άνω επαναληπτικού-συμπληρωματικού ελέγχου, βάσει των λογιστικών στοιχείων που είχε ήδη στη διάθεσή της, ήτοι των υποβληθέντων, σε ακριβή αντίγραφα, ισοζυγίων πρωτοβάθμιων λογαριασμών και αναλυτικό καθολικό τρίτοβαθμίων λογαριασμών από τα επίσημα βιβλία της, τα οποία, όπως σημείωσε η ελεγχόμενη εταιρεία, ήταν οριστικοποιημένα και θεωρημένα και από το ΔΕΚ Αθηνών του Υπουργείου Οικονομικών. Συμπληρωματικά στοιχεία δεν απαιτήθηκαν. Από τον έλεγχο που πραγματοποίησε η επιτροπή, προέκυψαν τα εξής:

A. Χρονική περίοδος από 1/7/2011 έως 31/12/2011:

A) Λειτουργικές δαπάνες της ελεγχόμενης εταιρείας αναλυτικά (σε Ευρώ):

1. -Για μισθοδοσία και εργοδοτικές εισφορές 2.404.411,61

2. -Για αμοιβές και εξ. τρίτων 283.095,79
3. -Για παροχές τρίτων 64.551,00
4. -Για φόρους και τέλη 4.211,70
5. -Για διάφορα έξοδα 120.980,99
6. -Για τόκους και συν. έξοδα 203.86

Σύνολο λειτουργικών δαπανών 2.877.454,95

B) Έσοδα της εταιρείας:

1. -Από επιχορήγηση του ΤΑΧΔΙΚ, (απόφαση της 1084/28-7-11 συν/σης του ΔΣ), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 1.219.512,20
2. -Από επιχορήγηση του ΠΔΕ (ΣΑΜ) 454.568,29
3. -Από τόκους καταθέσεων 415.436.54

Σύνολο εσόδων 2.089.517,03

Παρατηρήσεις: α) το ελλείπον ποσό των λειτουργικών δαπανών της ελεγχόμενης εταιρείας, σε σχέση με τα έσοδα, εξ (2.877.454,95 - 2.089.517,03)= **787.937,92 €** καλύφθηκε από προηγούμενη επιχορήγηση του ΤΑΧΔΙΚ (απόφαση της 1083/30-6-2011 συν/σης του ΔΣ), όπως η εταιρεία σημειώνει στο συγκεντρωτικό πίνακα που απέστειλε και β) κατά τον έλεγχο των ανωτέρω λειτουργικών δαπανών διαπιστώθηκε ότι σ' αυτές περιλαμβάνεται συνολικό ποσό **45.458,24 €**, το οποίο αφορά 1) σε ομαδικές ασφαλίσσεις προσωπικού (42.138,57€), 2) έξοδα κυλικείου (2.999,52€), 3) διάφορα έξοδα, ήτοι,, καφές-είδη εστίασης-άνθη, (320,15€).

B. Χρονική περίοδος από 1/1/2012 έως 31/12/2012:

A) Λειτουργικές δαπάνες της ελεγχόμενης εταιρείας αναλυτικά (σε Ευρώ):

1. -Για μισθοδοσία και εργοδοτικές εισφορές 4.504.205,52
2. -Για αμοιβές και εξ. τρίτων 277.896,57
3. -Για παροχές τρίτων 60.646,37
4. -Για φόρους και τέλη 1.950,00
5. -Για διάφορα έξοδα 191.793,17
6. -Για τόκους και συν. έξοδα 107.01

Σύνολο λειτουργικών δαπανών 5.036.598,64

B) Έσοδα της εταιρείας:

1. -Από επιχορηγήσεις του ΤΑΧΔΙΚ, (αποφάσεις 1095/2-4-12, 1103/14-6-12, 1112/24-10-12, 1115/27-11-12 και 1118/21-12-12 συν/σεων του Δ.Σ.), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 4.800.000,00
2. -Από επιχορήγηση του ΠΔΕ (ΣΑΜ) 308.943,09
3. -Από τόκους καταθέσεων 199.458.10

Σύνολο εσόδων 5.308.401,19

Παρατηρήσεις: α) το επιπλέον ποσό των εσόδων, έναντι των λειτουργικών δαπανών εκ (5.308.401,19 - 5.036.598,64)= **271.802,55 €**, κάλυψε ζημιές παρελθόντων ετών, όπως σημειώνει η ελεγχόμενη εταιρεία στο συγκεντρωτικό πίνακα που απέστειλε και β) κατά τον έλεγχο των ανωτέρω λειτουργικών δαπανών διαπιστώθηκε ότι περιλαμβάνεται σε αυτές συνολικό ποσό **46.398,91€**, το οποίο αφορά 1) ομαδικές ασφαλίσσεις προσωπικού (18.504,40 €), 2) έξοδα κυλικείου (5.822,25 €), 3) αμοιβές για παροχή ιατρικών υπηρεσιών (7.812,50 €), 4) αποζημίωση πρακτικής άσκησης (2.344,30€), 5) γεύμα εργασίας και δαπάνες εστίασης (268,28€), 6) δωρεά εις μνήμη (300,00€), 7) υλικά φαρμάκων (166,89€), 8) σεμινάρια (9.960,00€), 9) διάφορα έξοδα, ήτοι, καφέ-είδη εστίασης-στεφάνι (1.220,29€).

Γ. Χρονική περίοδος από 1/1/2013 έως 31/7/2013:

Α) Λειτουργικές δαπάνες της ελεγχόμενης εταιρείας αναλυτικά (σε Ευρώ):

1. -Για μισθοδοσία και εργοδοτικές εισφορές 1.910.680,75
2. -Για αμοιβές και εξ. τρίτων 134.191,33
3. -Για παροχές τρίτων 58.503,88
4. -Για φόρους και τέλη 5.860,00
5. -Για διάφορα έξοδα 110.491,96
6. -Για τόκους και συν. Έξοδα 50.00

Σύνολο λειτουργικών δαπανών 2.219.777,92

Β) Έσοδα της εταιρείας;

1. -Από επιχορηγήσεις του ΤΑΧΔΙΚ, (αποφάσεις 1120/31-1-13, 1122/25-2-13, 1125/29-3-13, 1130/12-6-13, 1132/1-7-13 συν/σεων του Δ.Σ.), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 2.178.861,79
2. -Από επιχορήγηση του ΠΔΕ (ΣΑΜ) 325.203,25
3. -Από τόκους καταθέσεων 245.622.64

Σύνολο εσόδων 2.749.687,68

Παρατηρήσεις: α) την 31/7/2013, η ελεγχόμενη εταιρεία διέθετε πλεόνασμα εσόδων εκ $(2.749.687,68 - 2.219.777,92) = 529.909,76\text{€}$, προς κάλυψη, τότε, μελλοντικών λειτουργικών δαπανών της, β) κατά τον έλεγχο των ανωτέρω λειτουργικών δαπανών, διαπιστώθηκε ότι περιλαμβάνεται σε αυτές συνολικό ποσό **35.529,51 €**, το οποίο αφορά, 1) σε ομαδικές ασφαλίσεις προσωπικού (26.634,22€), 2) έξοδα κυλικείου (3.780,68€), 3) διάφορα έξοδα, ήτοι, καφές-είδη εστίασης-είδη κυλικείου (593,15), 4) αποζημίωση πρακτικής άσκησης (468,86), 5) δείπνο (122,44€), 6) σεμινάρια (3.699,80€), 7) υλικά φαρμακείου (183,26€), 8) δαπάνες εστίασης (47,10€) και γ) κατόπιν σχετικού αιτήματος, με το με αριθμό 9285/24-9-2013 έγγραφο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., η ελεγχόμενη εταιρεία, με το με αριθμό 72781/26-9-2013 έγγραφό της, μας είχε γνωρίσει ότι, το χρονικό διάστημα από 6/7/2011 έως 31/7/2013 είχαν δοθεί **δάνεια** συνολικού ποσού **22.567,48€** σε υπαλλήλους της, τους σχετικούς λογαριασμούς απεικόνισής τους στη γενική λογιστική και το γεγονός ότι το ποσό του δανείου παρακρατείται από τη μισθοδοσία κάθε μήνα, με το συμφωνημένο ποσό της δόσης, μέχρι την εξόφληση του.

Από τον παραπάνω έλεγχο που πραγματοποίησε η επιτροπή, προέκυψαν και πρέπει να **επισημανθούν** τα κάτωθι:

α) στο έτος 2012 υφίσταται πλεόνασμα ποσού **271.802,55€**, το οποίο δεν κάλυψε λειτουργικές δαπάνες της ελεγχόμενης εταιρείας,

β) στις 31/7/2013 υφίσταται πλεόνασμα, το οποίο ανέρχεται στο ποσό των **529.909,76€**,

γ) έχουν χορηγηθεί δάνεια προς υπαλλήλους της, ποσού **22.567,48€** και

δ) κατά το ελεγχόμενο χρονικό διάστημα, διαπιστώνεται ότι συνολικό ποσό $(45.458,24 \text{ €} + 46.398,91 \text{ €} + 35.529,51 \text{ €}) = 127.386,66 \text{ €}$, διατέθηκε σε δαπάνες, όπως αυτές αναλύονται παραπάνω, για τις οποίες διατυπώνεται η επιφύλαξη σχετικά με το αν αυτές εμπίπτουν στην έννοια των λειτουργικών εξόδων.

Για τα υπό γ) και δ) στοιχεία θεωρείται αναγκαίο να ζητηθεί εγγράφως η γνώμη του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»,

ενώ στην συνταγείσα συμπληρωματική έκθεση ελέγχου εκτίθενται τα κάτωθι:

«ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.».

3

Κατά την **1146/10-3-2014** συνεδρίασή του, το Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποφάσισε, η επιτροπή η οποία συγκροτήθηκε μετά από απόφαση που λήφθηκε στην 1138/7-10-2013 συνεδρίασή του, για τη διενέργεια επαναληπτικού-συμπληρωματικού ελέγχου και την υποβολή σχετικής έκθεσης ελέγχου συγκεκριμένων οικονομικών στοιχείων της εταιρείας «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» (την οποία συνέταξε στις 7-11-2013 και υπέβαλε, όπως αυτούσια αυτή περιλαμβάνεται στο 14ο Θέμα της ως άνω **1146/10-3-2014** συνεδρίασής του), συνεπικουρούμενη από τον Αντιπρόεδρο του Δ.Σ» Νικόλαο Μουδάτσο, να διερευνήσει περαιτέρω, αν τα **έξοδα κυλικείου** της άνω εταιρείας μπορούν να θεωρηθούν ως **λειτουργικά έξοδα αυτής**.

Η ως άνω επιτροπή, αποτελούμενη από τους: 1. Αχιλλέα Γερογιώργο, Γεν. Γραμματέα του Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., 2. Μαρία Γιαννακοπούλου, αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Οικονομικού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και 3. Αναστάσιο Σκουρλέτο, υπάλληλο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., κλάδου ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού, προέβη στη διενέργεια του κατά τα άνω ελέγχου, βάσει των ίδιων λογιστικών στοιχείων που είχε ήδη στη διάθεσή της, κατά τον προηγούμενο κατά τα άνω έλεγχο.

Από τον έλεγχο που πραγματοποιήσε η επιτροπή, προέκυψαν τα εξής:

A. Χρονική περίοδος από 1/7/2011 έως 31/12/2011:

Σύμφωνα με την ως άνω Έκθεση Ελέγχου και στην παράγραφο «παρατηρήσεις» αναφέρονται: «έξοδα κυλικείου (2.999,52€)» και «διάφορα έξοδα, ήτοι, καφές-είδη εστίασης- άνθη (320,15€).

Από το «αναλυτικό καθολικό τριτοβαθμίων» διαπιστώνεται ότι τα παραπάνω έξοδα αποτελούνται από αγορές ειδών: κυλικείου, νερών, ποτηριών, καφέ, εστίασης και ανθέων.

B. Χρονική περίοδος από 1/1/2012 έως 31/12/2012:

Σύμφωνα με την ως άνω Έκθεση Ελέγχου και στην παράγραφο «παρατηρήσεις» αναφέρονται: «έξοδα κυλικείου (5.822,25 €), γεύμα εργασίας και δαπάνες εστίασης (268,28€), διάφορα έξοδα, ήτοι, καφές- είδη εστίασης-στεφάνι (1.220,29€)».

Από το «αναλυτικό καθολικό τριτοβαθμίων» διαπιστώνεται ότι τα παραπάνω έξοδα αποτελούνται από αγορές ειδών: κυλικείου, γεύμα εργασίας, δαπάνες εστίασης, νερών, ποτηριών, εμφιαλωμένου νερού και ποτηριών, γάλα, καφέ, στεφάνι.

Γ. Χρονική περίοδος από 1/1/2013 έως 31/7/2013:

Σύμφωνα με την ως άνω Έκθεση Ελέγχου και στην παράγραφο «παρατηρήσεις» αναφέρονται: «έξοδα κυλικείου (3.780,68€), διάφορα έξοδα, ήτοι, καφές-είδη εστίασης-είδη κυλικείου (593,15), δείπνο (122,44€), δαπάνες εστίασης (47,10€).

Από το «αναλυτικό καθολικό τριτοβαθμίων» διαπιστώνεται ότι τα παραπάνω έξοδα αποτελούνται από αγορές ειδών: κυλικείου, εμφιαλωμένων νερών, ποτηριών, καφέ, εστίασης, στεφάνι, αγορά σφολιατοειδών και χυμών και δείπνο.

Το σύνολο των άνω δαπανών ανέρχεται στο ποσό των (15.173,86 €).

Παρατίθενται τέλος οι παρατηρήσεις και οι επισημάνσεις του αντιπροέδρου του Δ.Σ. του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., Νικόλαου Μουδάτσου, Νομικού Συμβούλου του Κράτους, όπως αυτές αναφέρονται στο από 2-4-2014 έγγραφό του:

Η Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε. κρατική εταιρεία κατά την έννοια του ιδρυτικού νόμου (άρθρο 5 παρ.7 Ν.2408/1996) αποτελεί δημόσια επιχείρηση, η οποία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος(ίδετε έννοια του στο Ελληνικό Δημόσιο Δίκαιο Α. Τάχου 9^η έκδοση παρ.14.3 β σελ. 71) και λειτουργεί κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, όπως άλλωστε συμβαίνει και με τις λοιπές δημόσιες επιχειρήσεις (ίδετε Α. Τάχο παρ.71 αριθ.6 σελ.418). Περαιτέρω κατά ρητή πρόβλεψη στο Νόμο στους σκοπούς του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. εντάσσεται και κάθε άλλη δαπάνη για τη λειτουργία της εταιρείας. Όπως έχει ερμηνευτεί από το ΝΣΚ στην έννοια αυτή υπάγεται και η δαπάνη για τη μισθοδοσία των υπαλλήλων της (ΝΣΚ 88/2012).

Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται, ότι το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. μπορεί να χρηματοδοτήσει την εν λόγω δημόσια επιχείρηση για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών της. Κάθε άλλη δαπάνη που δεν αποτελεί λειτουργική δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ αν δε το τελευταίο διέθεσε για το σκοπό αυτό χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε σε δαπάνες που δεν αφορούν τη λειτουργία της επιχείρησης, η τελευταία οφείλει να τις επιστρέψει στο ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

*Υπό την έννοια αυτή όλες οι παραπάνω δαπάνες στην συμπληρωματική έκθεση καθώς, και οι λοιπές συνολικού ύψους **149.954,14** ευρώ (127.386,66 ευρώ + 22.567,48 ευρώ) που μνημονεύονται στο θέμα 14^ο της ημερήσιας συνεδρίασης 1146/10-3-2014 του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. αποτελούν δαπάνες που κείνται εκτός του σκοπού του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ καθόσον δεν αποτελούν δαπάνες αναγκαίες για την λειτουργία της εταιρείας ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.*

5

Ειδικότερα όσον αφορά τη συμπληρωματική έκθεση από τις δαπάνες του διαστήματος από 1-7-2011 έως 31-7-2013 συνολικού ύψους 15.173,86 ευρώ, ποσό **2.571,41 ευρώ**, θεωρώ ότι αποτελούν μικροέξοδα κοινωνικής παραστάσεως της επιχείρησης και θα μπορούσαν ενόψει και της φύσεως της και του κύκλου των εργασιών της να θεωρηθούν ότι νομίμως δαπανήθηκαν. Δεν μπορεί όμως να εκληφθούν ως τέτοια τα έξοδα κυλικείου τα οποία πραγματοποιήθηκαν το ίδιο χρονικό διάστημα, συνολικού ύψους 12.602,45 ευρώ (ίδετε για την φορολογική αντιμετώπιση μικροεξόδων επιχειρήσεων την ΣΤΕ 1509/2013)».

III. Α. Επειδή στο άρθρο 5§7 του ν. 2408/96 (Α' 104) «Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Βασικών Κανόνων για τη Μεταχείριση των Κρατουμένων και άλλες διατάξεις», ως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 21§5 εδάφ. β' του ν.2521/97 (Α' 174), ορίζεται: «α) *Ιδρύεται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία "ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε."* η οποία διέπεται από τον παρόντα νόμο και συμπληρωματικά από τον κ.ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει. Η εταιρεία εποπτεύεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. ... β) Σκοπός της εταιρείας είναι: - Η μελέτη, η κατασκευή, η επέκταση, η επισκευή, η συντήρηση, ο εξοπλισμός και η οργάνωση των δικαστικών κτιρίων, των σωφρονιστικών καταστημάτων, των καταστημάτων των υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων, εφόσον τα έργα αυτά ανατίθενται στην εταιρεία με απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η εταιρεία μπορεί να αναθέτει σε τρίτους με διαγωνισμό ή απευθείας, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τις κείμενες διατάξεις, την εκτέλεση των έργων αυτών, τη διοίκηση, την επίβλεψη και την παρακολούθηση της εκτέλεσής τους, καθώς και τον έλεγχο των σχετικών μελετών και εργασιών. - Κάθε άλλη συναφής δραστηριότητα. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορεί να επεκτείνεται ο σκοπός της εταιρείας. Για την εκπλήρωση του σκοπού της η εταιρεία μπορεί να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με οποιονδήποτε τρόπο. Στους σκοπούς του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. εντάσσονται επίσης η ανάληψη του κεφαλαίου της εταιρίας, καθώς και οι αυξήσεις αυτού, η χρηματοδότηση και η επιχορήγησή της και

κάθε άλλη δαπάνη για την ίδρυση και λειτουργία της εταιρίας. Τόσο η χρηματοδότηση όσο και η επιχορήγηση είναι άτοκες και χωρίς παροχή εγγυήσεως εκ μέρους της εταιρίας και χωρίς υποχρέωση επιστροφής των αντίστοιχων χρηματικών ποσών και πραγματοποιούνται από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. με βάση προϋπολογισμό συγκεκριμένου έργου ή έργων, τον οποίο εγκρίνει το Δ.Σ. της εταιρίας. ... γ) ... Οι πόροι της εταιρίας προέρχονται από τη χρηματοδότηση και την επιχορήγηση του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.. τον Κρατικό Προϋπολογισμό (τακτικό και δημοσίων επενδύσεων), προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνών οργανισμών, από την επιχειρηματική δραστηριότητά της, καθώς και από κάθε άλλη πηγή. ... η) Με απόφαση του Δ.Σ. της εταιρίας "ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε." η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης καταρτίζεται ο οργανισμός λειτουργίας της εταιρίας, καθορίζονται οι επί μέρους υπηρεσιακές της μονάδες και η διάρθρωσή τους, ο αριθμός των θέσεων του προσωπικού της εταιρίας και τα προσόντα προσλήψεων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. ...».

Εις εκτέλεση της ανωτέρω ρυθμίσεως, εξεδόθη η 1212/1-4-2003 (Β' 456) απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης «Έγκριση του Οργανισμού Λειτουργίας της Α.Ε: "ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε."», στο άρθρο 9 της οποίας ορίζεται: «Το προσωπικό της εταιρίας προσλαμβάνεται και απολύεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Το τακτικό προσωπικό της εταιρίας προσλαμβάνεται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ή σύμβαση εντολής αορίστου χρόνου. Το έκτακτο προσωπικό της εταιρίας προσλαμβάνεται για ορισμένο χρόνο με σύμβαση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών ή έργου. ... Ο αριθμός των οργανικών θέσεων του προσωπικού της εταιρίας και τα προσόντα αυτού καθορίζονται ως εξής: 1. Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης: 70 2. Τεχνολογικής Εκπαίδευσης: 18 3. Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: 45 4. Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης: 7».

Επίσης, στο άρθρο 7§1περ.δ του π.δ. 189/2009 (Α' 221) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων», ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3§1 του π.δ. 24/2010, ορίζεται: «Στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μεταφέρεται η εποπτεία: ... δ. Από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: της «Θέμις Κατασκευαστική ΑΕ» (ν. 2408/1996, Α' 104). Η κατά τα ανωτέρω μεταφορά της εποπτείας αφορά το κατασκευαστικό έργο των νομικών αυτών προσώπων και, ιδίως, τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, οργάνωση,

εξοπλισμό, καθώς και τις συναφείς προμήθειες και εργασίες κάθε είδους έργου υποδομής που τα νομικά αυτά πρόσωπα αναλαμβάνουν στο πλαίσιο του σκοπού τους»,

στο άρθρο 13 αυτού ορίζεται: «Οι Δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών που μεταφέρονται με τις διατάξεις του παρόντος βαρύνουν ως τις 31.12.2009 τους προϋπολογισμούς των Υπουργείων από τα οποία μεταφέροντα»,

και στο άρθρο 8 του π.δ. 24/2010 (Α' 56) «Ανακαθορισμός των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων και τροποποιήσεις του π.δ. 189/2009» ορίζεται: «Οι δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών που μεταφέρονται με τις διατάξεις του παρόντος βαρύνουν έως τις 31.12.2010 τους προϋπολογισμούς των Υπουργείων από τα οποία μεταφέροντα».

Περαιτέρω, στο άρθρο 14Β§§1-2 του ν. 3429/2005 (Α' 314) «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)», ως προστέθηκε με το άρθρο 66 του ν. 4002/2011 (Α' 180) ορίζεται: «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση εποπτεύοντος Υπουργού: α) οι ανώνυμες εταιρείες με την επωνυμία ... "Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Α.Ε. (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.)", "Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων Α.Ε. (Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ.Μ. Α.Ε.)", "ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε." ..., , β) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία, ... και γ) άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο Κράτος, εφόσον επιχορηγούνται τακτικά από κρατικούς πόρους και άλλες δημόσιες επιχειρήσεις εφόσον το Ελληνικό Δημόσιο είναι κύριο του συνόλου του καταβεβλημένου μετοχικού τους κεφαλαίου, μπορεί, αν επιβαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό άμεσα ή έμμεσα ή αν επιδιώκουν παρεμφερή σκοπό ή για τον εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας τους: αα) να καταργούνται, να συγχωνεύονται ή να διασπώνται με απορρόφηση ή με σύσταση νέων εταιρειών ή με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιρειών ή/και ...»,

στο άρθρο 1§1 της, κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διατάξεως, εκδοθείσης Αριθμ. Δ16γ/01/475/Γ/18-11-2011 κ.α. των Υπουργών Οικονομικών- Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων-Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων-Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης-Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β' 2731) «Συγχώνευση των εταιρειών Ο.Σ.Κ. Α.Ε., Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ.Μ. Α.Ε. και ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» ορίζεται: «Οι εταιρίες (α) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία

"Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων Ανώνυμη Εταιρεία", τον διακριτικό τίτλο "Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ. Μ. Α.Ε." και αριθμό Μ.Α.Ε. 46490/01/Β/00/417 (απορροφούμενη) και (β) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε. και αριθμό Μ.Α.Ε. 38231/108/ Β/97/01 (απορροφούμενη), συγχωνεύονται με απορρόφηση από την (γ) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Ανώνυμη Εταιρία", τον διακριτικό τίτλο "Ο.Σ.Κ. Α.Ε." και αριθμό Μ.Α.Ε. 42017/01/ Β/98/19 (απορροφώσα)»,

και στο άρθρο 132 του ν. 4199/2013 (Α' 216) «Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών -Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις» ορίζεται: «1. Συγχώνευση με σύσταση νέας ανώνυμης εταιρίας. 1.1. Οι εταιρίες: (α) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων Ανώνυμη Εταιρεία», το διακριτικό τίτλο «Δ.ΕΠ.Α.ΝΟ.Μ. Α.Ε.» και αριθμό Μ.Α.Ε. 46490/01/Β/00/ 417, (β) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε.» και αριθμό Μ.Α.Ε. 38231/108/ Β/97/01 και (γ) ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων Ανώνυμη Εταιρία», το διακριτικό τίτλο «Ο.Σ.Κ. Α.Ε.» και αριθμό Μ.Α.Ε. 42017/01/ Β/98/19, συγχωνεύονται σε νέα εταιρία που συνιστάται με τον παρόντα νόμο, με έδρα την Αθήνα. Η νέα εταιρία με την επωνυμία «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» και διακριτικό τίτλο «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.» είναι εταιρία Κοινής Ωφέλειας (ΔΕΚΟ) και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3429/2005 περί ΔΕΚΟ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. ... 1.3. Η συγχώνευση του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται, ολοκληρώνεται και τα αποτελέσματα της επέρχονται αυτοδικαίως από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών της διαπιστωτικής πράξης περί συγχώνευσης, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τη δεύτερη συγχωνευόμενη εταιρεία, η οποία συνεχίζει να διατηρεί τη νομική προσωπικότητα της και να εκπληρώνει τους σκοπούς της μέχρι τις 31.7.2015, από την επομένη της οποίας επέρχονται γι` αυτήν, αυτοδίκαια, τα αποτελέσματα της συγχώνευσης. ... 3.10. Η με αριθμό Δ16γ/01/475/Γ/18.11.2011 (Β` 2731) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταργείται. ...».

Β. Επειδή στο άρθρο 4§1, 4 του ν. 1568/85 (Α' 177) «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων» ορίζεται: «1. Στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από πενήντα (50) εργαζομένους, ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας. ... 4. Η σύμβαση πρόσληψης του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως ...»,

ενώ στο άρθρο 4§1 του π.δ. 17/96 (Α' 11) «Μέτρα για τη βελτίωση της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» ορίζεται: «Στις επιχειρήσεις που απασχολούν 50 και άνω εργαζόμενους, ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σύμφωνα με το κεφ. Α του ν. 1568/85, το παρόν διάταγμα και τους ειδικότερους όρους που ορίζονται στο π.δ. 294/88 "Ελάχιστος χρόνος απασχόλησης τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, επίπεδο γνώσεων και ειδικότητα τεχνικού ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 1568/85 Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων" (138/Α)».

Γ. Επειδή στο άρθρο 12 του ν. 1351/83 (Α' 56) «Εισαγωγή σπουδαστών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και άλλες διατάξεις», ως τροποποιηθέν ισχύει, ορίζεται: « α) Οι δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί, τα Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και οι Επιχειρήσεις και Οργανισμοί, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 6 του Ν. 1256/ 1982 "για την πολυθεσία, την πολυαπασχόληση κλπ." έχουν υποχρέωση να απασχολούν σπουδαστές της Τριτοβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που θέλουν να πραγματοποιήσουν την άσκηση στο επάγγελμα σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι σπουδαστές αυτοί κατά τη διάρκεια της άσκησής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, δεν αποκτούν κανένα άλλο δικαίωμα εργασιακής ή συνταξιοδοτικής μορφής. β) Η αποζημίωση των φοιτητών και σπουδαστών που πραγματοποιούν άσκηση στο επάγγελμα καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών και του τυχόν συναρμόδιου υπουργού και δεν υπόκειται σε κρατήσεις ή εισφορές υπέρ του Δημοσίου ή φόρου. Οι σπουδαστές αυτοί κατά τη διάρκεια της άσκησής τους ασφαλιζονται στο Ι.Κ.Α. μόνο για τις περιπτώσεις ατυχήματος και ασθένειας».

Επίσης, στο άρθρο 1 του π.δ. 174/85 (Α' 59) «Άσκηση στο επάγγελμα των σπουδαστών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» ορίζεται: «*Οι σπουδαστές των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) κατά τη διάρκεια των σπουδών τους υποχρεούνται σε πρακτική άσκηση στο επάγγελμα σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού ...*»,

και στο άρθρο 5§1 αυτού ορίζεται: «*Εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 2 παράγραφος 2 του Διατάγματος αυτού, η πρακτική άσκηση των σπουδαστών στο επάγγελμα αμείβεται. Η αποζημίωση των ασκουμένων ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις*».

Περαιτέρω, στο άρθρο μόνο παρ. 1 της Ε5/1797/20-3-86 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εργασίας (Β' 183) «Ρύθμιση θεμάτων αποζημίωσης και συνθηκών απασχόλησης ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι.» ορίζεται: «*1. Καθορίζουμε το ύψος της προβλεπόμενης αποζημίωσης των ασκούμενων σπουδαστών Τ.Ε.Ι σε ποσοστό 80% επί του ημερομίσθιου του ανειδίκευτου εργάτη που ισχύει κάθε φορά με βάση την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. 2. Η επιχορήγηση των επιχειρήσεων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα καθώς και των Υπηρεσιών του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ που προσφέρονται για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών των Τ.Ε.Ι. από τον Ο.Α.Ε.Δ. ανέρχεται σε ποσοστό 50% επί της καταβαλλόμενης κάθε φορά αποζημίωσης και σύμφωνα με την παράγραφο 1 της παρούσας. 3. Η ασφαλιστική εισφορά κατ' επαγγελματικού κινδύνου υπέρ του Ι.Κ.Α σύμφωνα με την κοινή απόφαση Ε5/1303 3.3.86 των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταβάλλεται από τον εργοδότη. 4. Μεταξύ της επιχείρησης η Υπηρεσίας της παραγράφου 2 της παρούσας που προσφέρεται για την πρακτική άσκηση σπουδαστών Τ.Ε.Ι και του Τμήματος προέλευσης του ασκούμενου συνάπτεται ειδική σύμβαση που προσυπογράφεται και από τον ασκούμενο. Οι όροι που περιλαμβάνονται στην ειδική αυτή σύμβαση ιδίως είναι οι εξής. Α) Ο ασκούμενος στο χώρο εργασίας υποχρεούται να ακολουθεί το ωράριο λειτουργίας της επιχείρησης η Υπηρεσίας τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση που ισχύει για το προσωπικό της επιχείρησης ή Υπηρεσίας. ...*».

8

IV. Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα κάτωθι:

Η «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» αποτελεί ανώνυμη εταιρία, λειτουργούσα χάριν του δημοσίου συμφέροντος και έχουσα ως σκοπό τη μελέτη, κατασκευή, επέκταση, επισκευή, συντήρηση, εξοπλισμό και την οργάνωση των δικαστικών κτιρίων, των σωφρονιστικών καταστημάτων, των καταστημάτων των υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των εποπτευόμενων από αυτό νομικών προσώπων, εφόσον τα έργα αυτά ανατίθενται στην εταιρεία με απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η εταιρεία εποπτεύεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και ήδη και από τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ως προς το κατασκευαστικό έργο αυτής και, ιδίως, τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, οργάνωση, εξοπλισμό, καθώς και τις συναφείς προμήθειες και εργασίες κάθε είδους έργου υποδομής που αναλαμβάνει στο πλαίσιο του σκοπού της.

Οι πόροι της εταιρίας προέρχονται από τη χρηματοδότηση και την επιχορήγηση του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., τον Κρατικό Προϋπολογισμό (τακτικό και δημοσίων επενδύσεων), προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή διεθνών οργανισμών, από την επιχειρηματική δραστηριότητά της, καθώς και από κάθε άλλη πηγή.

Ήδη και μετά τη μεταφορά της εποπτείας της εταιρίας «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» (και) στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων προβλέπεται ότι οι δαπάνες λειτουργίας της βαρύνουν τους προϋπολογισμούς του Υπουργείου στο οποίο μεταφέρθηκε. Η διάταξη όμως αυτή, που καθορίζει ποιού Υπουργείου ο προϋπολογισμός βαρύνεται, πέραν του ότι η μεταφορά εποπτείας για τη «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» δεν είναι πλήρης, αφού αφορά μόνο το κατασκευαστικό έργο αυτής, δεν αναιρεί τη δυνατότητα χρηματοδότησεως των λειτουργικών της εξόδων από άλλες (πλην προϋπολογισμών Υπουργείων) πηγές, εφόσον υπάρχει σχετική προς τούτο νομοθετική πρόβλεψη, όπως, εν προκειμένω, αυτή του άρθρου 5§7 του ν. 2408/96 για το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και επομένως εξακολουθεί να υφίσταται αρμοδιότητα αυτού να χρηματοδοτεί και επιχορηγεί την εταιρία, έστω και εκ παραλλήλου με το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Ειδικότερα ως προς το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ, στους σκοπούς αυτού εντάσσονται η ανάληψη του κεφαλαίου της εταιρίας «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» καθώς και οι αυξήσεις αυτού, η χρηματοδότηση και η επιχορήγησή της και κάθε άλλη δαπάνη για την ίδρυση και λειτουργία της εταιρίας. Οι χρηματοδοτήσεις όσο και οι επιχορηγήσεις

πραγματοποιούνται από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. με βάση προϋπολογισμό συγκεκριμένου έργου ή έργων, τον οποίο εγκρίνει το Δ.Σ. της εταιρίας. Η επιχορήγηση αυτή σκοπεύει στην διασφάλιση της λειτουργίας της εταιρίας και εντεύθεν της δυνατότητας επιτέλεσης των σκοπών της, στην περίπτωση που οι πρόσοδοι από τις λοιπές πηγές δεν επαρκούν προς τούτο.

Ως λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.», η κάλυψη των οποίων, κατά τα ως άνω, εντάσσεται στους σκοπούς του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., νοούνται αυτές που συνάδουν πλήρως με την αποστολή της και τις αρμοδιότητές της και συμβάλλουν, άμεσα ή έμμεσα, στην εκπλήρωση των σκοπών της ή στην αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών της, υπό την έννοια ότι η μη πραγματοποίησή τους θα προκαλούσε πρόβλημα στην λειτουργία της εταιρίας, ή θα εμπόδιζε την επιδίωξη των νομίμων σκοπών της (πρβλ. ΕΣ 788/2007 Ολ., 2181/2011, 113/2011 Πράξη VII Τμήμα).

Πρέπει δε να σημειωθεί ότι, ενόψει της αρχής της οικονομικότητας που επιβάλλει την εκπλήρωση των σκοπών των δημοσίων φορέων, με την κατά το δυνατόν ελάχιστη επιβάρυνση του προϋπολογισμού τους (πρβλ. ΕΣ 22/2013, 2490/2012, 800/2012, 794/2012, 678/2012 κ.α.) και λαμβανομένου υπόψη ότι, παρά τον κατ' αρχήν επικουρικό ρόλο του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στην κάλυψη των δαπανών της εταιρίας «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.», αυτό πλέον χρηματοδοτεί, ελλείπει άλλων πόρων (πλην του Π.Δ.Ε.) και εσόδων της εταιρίας, κατά κύριο λόγο αυτήν, η έννοια των λειτουργικών εξόδων θα πρέπει να αντιμετωπίζεται στενά.

Όπως προκύπτει από την συνταγείσα έκθεση ελέγχου οικονομικών στοιχείων της εταιρίας καθώς και τα, συνοδευόντα τις αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. περί εγκρίσεως δεσμεύσεως πιστώσεων προς χρηματοδότηση της εταιρίας, υποβληθέντα υπ' αυτής δικαιολογητικά α) οι επιχορηγήσεις διενεργούνται επί τη βάσει προϋπολογισμών εσόδων-εξόδων, ενίοτε όχι ιδιαίτερος ορισμένων, β) πολλές φορές, με τα ποσά των καλύπτονται ζημίες της εταιρίας, παρελθόντων ετών, χωρίς να προκύπτει η φύση αυτών, γ) στα έσοδα της εταιρίας περιλαμβάνονται και ποσά από τόκους καταθέσεων ενώ επίσης δ) δημιουργούνται και πλεονάσματα εσόδων της εταιρίας, τα οποία αναφέρεται ότι θα καλύψουν μελλοντικές λειτουργικές δαπάνες της.

3

Επισημαίνεται, ότι παρά τις ανωτέρω παρατηρήσεις, το υποβληθέν ερώτημα και ως εκ τούτου και η διδόμενη απάντηση, περιορίζεται στο μέρος εκείνο των -χαρακτηριζόμενων ως λειτουργικών- δαπανών, για τις οποίες διατυπώθησαν επιφυλάξεις από την επιτροπή ελέγχου.

Έχει κριθεί ότι, στην έννοια των λειτουργικών δαπανών, η κάλυψη των οποίων περιλαμβάνεται στους σκοπούς του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. για τη λειτουργία της εταιρίας «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.», εμπίπτει και η δαπάνη για τη μισθοδοσία των υπαλλήλων της εταιρίας αυτής, που είναι αναγκαία για τη διατήρηση της δυνατότητας να εκπληρώνει τους σκοπούς της, εφόσον αυτή δεν δύναται να καλυφθεί από άλλη προβλεπόμενη στο νόμο πηγή (Γνωμ ΝΣΚ 296/2010).

Ως δαπάνη για τη μισθοδοσία των υπαλλήλων της εταιρίας, νοείται αποκλειστικά η δαπάνη για την καταβολή του μισθού αυτών, όπως αυτός καθορίζεται από τις οικείες διατάξεις, στον οποίο βεβαίως περιλαμβάνονται και οι προβλεπόμενες από το νόμο εργοδοτικές εισφορές. Αντιθέτως, η, πέραν της νόμιμης και υποχρεωτικής, πρόσθετη ασφάλιση του προσωπικού της εταιρίας σε ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία αποτελεί απλώς μια πρόσθετη χαριστική παροχή στους εργαζόμενους αυτούς, η οποία δεν συνδέεται κατά κανένα τρόπο με τους σκοπούς της εταιρίας, ούτε συνιστά προϋπόθεση για την εκτέλεση των έργων που αυτή αναλαμβάνει, μη εμπίπτουσα στην έννοια της μισθοδοσίας προσωπικού (πρβλ. ΕΣ 726/2012 Ολ.), και μη αποτελούσα ως εκ τούτου λειτουργική δαπάνη της εταιρίας, δυνάμενη να καλυφθεί από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.

Για τον αυτό λόγο, δεν εμπίπτει στην έννοια των λειτουργικών δαπανών της «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» και η καταβολή δανείων στο προσωπικό αυτής, ανεξαρτήτως του αν αυτά είναι έντοκα ή άτοκα καθώς και του ότι, ως αναφέρεται στην συνταγείσα έκθεση ελέγχου, το ποσό αυτών παρακρατείται από τη μισθοδοσία, κάθε μήνα, δεδομένου μάλιστα ότι η χορήγησή των συνεπάγεται μία επιβάρυνση του επιχορηγούντος ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., σε διαφορετικό χρόνο και με εκταμίευση πολλαπλασίου ποσού από αυτό του μηνιαίου μισθού των δανειοδοτούμενων υπαλλήλων.

Αντιθέτως, για την ταυτότητα του λόγου, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι αποτελούν λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας, νομίμως καλυπτόμενες από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. τα κονδύλια που αφορούν την αποζημίωση πρακτικής άσκησης στην

εταιρία «Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.» σπουδαστών των Τ.Ε.Ι. (ήδη Α.Τ.Ε.Ι.), ενόψει του χαρακτήρα της ως οιονεί εργασιακής σχέσης, καθώς αυτή, εκτός άλλων, στοχεύει στην απόκτηση μιας πρώτης εμπειρίας-προϋπηρεσίας σχετικής με το επάγγελμα, κατά τη διάρκειά της δε ο ασκούμενος παρέχει εργασία, υποχρεούμενος μάλιστα να ακολουθεί τους κανονισμούς εργασίας και ασφάλειας που ισχύουν για το προσωπικό της επιχείρησης ή υπηρεσίας. Τούτο, βέβαια, θα πρέπει να ισχύσει μόνο για το, πέραν του ποσού της επιχορηγήσεως από τον ΟΑΕΔ ή το ΕΣΠΑ, μέρος της καταβληθείσης αποζημίωσης.

Περαιτέρω, δεν αποτελούν λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας ποσά που διατίθενται για την πληρωμή δαπανών που αφορούν στην παροχή εκπαιδευτικών υπηρεσιών στο προσωπικό της, επί αντικειμένων που εμπίπτουν στα συνήθη καθήκοντα των υπαλλήλων της κατά κλάδο, όπως αυτά περιγράφονται στις οικείες οργανικές διατάξεις, αφού αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη οικονομική επιβάρυνση του προϋπολογισμού της. Κατ' εξαίρεση, στο βαθμό που αυτό επιβάλλεται από τις αρχές της αναγκαιότητας και της αποδοτικότητας, είναι δυνατή η ανάθεση σε τρίτους ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκπαιδευτικών υπηρεσιών επί αντικειμένων ειδικής φύσεως, για την εκτέλεση των οποίων απαιτείται προσωπικό με εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία, τις οποίες αποδεδειγμένα δεν διαθέτει το υπηρετούν προσωπικό της εταιρίας (πρβλ. ΕΣ 187/2012 Κλιμάκιο Πρωτ. Ελεγχ. Δαπανών στο VII Τμήμα).

Επιπροσθέτως, εκ των διενεργηθέντων, κατά την υπό κρίση χρονική περίοδο, σεμιναρίων, αυτά για τα οποία εξεδόθησαν τα τιμολόγια Υ010000008158/11-12-2012, ποσού €380 (αντικείμενο σεμιναρίου: Η σύμβαση δημοσίου έργου-Η διαδικασία ανάθεσης με τον ν. 3669/2008), Υ010000008099/3-12-2012, ποσού €1.680 (αντικείμενο σεμιναρίου: Ενιαίο μισθολόγιο-Βαθμολόγιο), Υ000000002192/27-6-2012, ποσού 1.300 (αντικείμενο σεμιναρίου: Τα δομικά υλικά σήμερα), Υ000000002179/30-5-2012, ποσού €3.000 (αντικείμενο σεμιναρίου: Γραμματέας βοηθός διοίκησης), Υ010000008913/26-9-2013, ποσού €300 (αντικείμενο σεμιναρίου: Η αναθεώρηση του κανονισμού σκυροδέματος), Υ010000008782/2-7-2013, ποσού €1.520 (αντικείμενο σεμιναρίου: Νέο θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης και περιβαλλοντικού ελέγχου), Υ010000008773/18-6-2013, ποσού €350 (αντικείμενο σεμιναρίου: Διαγωνισμοί

προμηθειών Δημοσίου-Θέματα νομοθεσίας), όπως προκύπτει από το 77589/21-7-2014 έγγραφο της Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε., επιδοτήθηκαν από το πρόγραμμα ΛΑΕΚ του ΟΑΕΔ, σε ποσοστό 100%. Μόνο σεμινάριο για το οποίο δεν υπήρξε επιδότηση από τον ΟΑΕΔ ήταν αυτό για το οποίο εξεδόθη το Υ01000008202/15-1-2013, ποσού €280 (αντικείμενο σεμιναρίου: Δημόσιο μισθολόγιο).

Ως εκ τούτων, τα κονδύλια τα οποία καταβλήθηκαν για τα ως άνω σεμινάρια, δεν αποτελούν λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας, μη δυνάμενες ως εκ τούτου να καλυφθούν από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ., αφενός μεν διότι αυτά (πλην ενός) επιδοτήθηκαν στο σύνολό τους από τον ΟΑΕΔ, αφετέρου δε διότι αφορούσαν αντικείμενα που εμπίπτουν στα συνήθη καθήκοντα των υπαλλήλων της Θέμις Κατασκευαστική Α.Ε.

Δεν αποτελούν επίσης λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας, μη δυνάμενες ως εκ τούτου να καλυφθούν από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. και τα κονδύλια που αφορούν έξοδα κυλικείου, δείπνα, δαπάνες/είδη εστίασης, γεύματα εργασίας, στεφάνι, άνθη κλπ., τα οποία δεν βρίσκουν έρεισμα σε διάταξη νόμου, δεν συντελούν δε, άμεσα, ή έμμεσα, στην καλύτερη εκπλήρωση των σκοπών της εταιρίας (πρβλ. ΕΣ 113/2011 VII Τμήμα), καθ' ο δε μέρος τυχόν εμπίπτουν στα πλαίσια εθιμοτυπικής λειτουργίας, ή κοινωνικής παραστάσεως, δεν συνδέονται άμεσα με σκοπούς της εταιρίας (πρβλ. ΕΣ 1685/2012).

Αντιθέτως, αποτελούν λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας, νομίμως καλυπτόμενες από το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. τα κονδύλια που αφορούν αμοιβή του ιατρού εργασίας, δεδομένου ότι θεσπίζεται εκ του νόμου υποχρέωση απασχόλησής του, ενώ υπό το πλαίσιο της αυτής θεώρησης θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι αποτελούν λειτουργικές δαπάνες και κονδύλια €350,15 που αφορούν υλικά φαρμακείου-φαρμάκων.

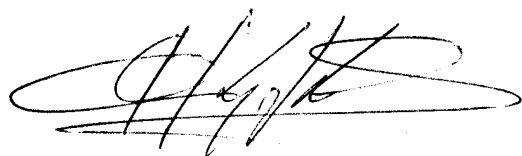
V. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε, ομοφώνως, ότι, στο ως άνω ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι, οι συγκεκριμένες δαπάνες της εταιρίας ΘΕΜΙΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ Α.Ε. συνολικού ύψους €149.954,14, οι οποίες καλύφθηκαν με μέρος της επιχορηγήσεως που κατέβαλε σε αυτήν το ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. κατά το χρονικό διάστημα από 6-7-2011 έως 31-7-2013, δεν αποτελούσαν πράγματι λειτουργικές δαπάνες της εταιρίας, πλην αυτών που

αφορούσαν αμοιβή του ιατρού εργασίας, υλικά φαρμακείου-φαρμάκων και αποζημίωση πρακτικής άσκησης στην εταιρία σπουδαστών των Τ.Ε.Ι., πέραν του ποσού της επιχορηγήσεως από τον ΟΑΕΔ ή το ΕΣΠΑ.

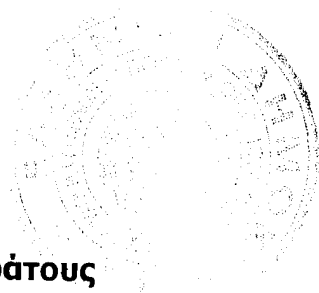
Θεωρήθηκε

Αθήνα 12-11-2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ανδρέας Χαρλαύτης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Σπυρίδων Μαυρογιάννης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.